

Передплата

на «РУСЛАНА» виносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске мі серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шапкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-ій пополудні.
Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 5 ул. Ліндого. — Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламні неопечатані вільні від порта. — Осолошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Національні нігілісти.

Таким іменем мусимо поіменувати наших домородних московских перевертнів. А то на підставі їх власного зізнаня.

Орган сих перевертнів, «Галічанін», умістив в ч. 289 статю, в котрій, докоривши руским послам тим, що они в галицкім соймі упоминають ся лише о руский язык і его права в прилюднім житю, каже: «Розумний Галичанин предпочтет получати от урядов польскіи письма, чім рускіи, котріи являють ся карикатурою на малорускую річ».

Сі стрічки суть виразним покликком до кацапів в краю, щоби они просто зрели ся права, перенесувати з державними урядами в рускій мові, а принимали письма польскіи.

Отжеж в хвили, коли вся руска інтелігенція станула заодно в обороні своїх національних прав, коли руске духовенство в цілім краю подало собі руку, звертатись до урядів в рускій мові і від тих же урядів домагати ся пошанованя прав руского языка — в тій самій хвилі кличе генеральний штаб московских перевертнів зі Львова: Руси, принимай польскіи письма!

Се вже явний національний нігілізм, крайній цинізм, се цвіт ренегатства!!

Ми сю прояву потуємо лише на вічну память. Чудоватись їй не маємо причини. Се консеквенція, до якої з конечности приходять всякий поклонник утопії омосковченя Руси. Се природна еволюція кацапства в Галичині. Сеж і остаточна, задухевна мисль кацапів, котру они до часу закривали пустими патріотичними фразами, котра однакож, нині чи завтра, мусіла вийти на верх, мов шило з мішка.

Ми вдячні «Галічанінови» за щирість, з якою він видав паролю до своїх асеклів

в краю, щоби они замість руских принимали польскіи письма від урядів. Ся щирість буде мати і свої добрі наслідки. Она чейже розкриє очи тим народовцям, що — для скріпленя Руси (?) — сконсолідували ся з домородною кацапнею. Тут вже так наглядний ефіяльтизм, що хиба сліпий его не добачить. Ся явна сповідь генерального штабу платних московских перевертнів — тверезить всякого і розкриє достоту дійсні наміри сих московских агентів, що для людского ока, для туманеня рускої суспільности, надягали на себе мантію «твердого» патріотизму, кликали себе історичною твердиною Руси, розпинались будь-то за права руского народа, а на ділі — були тими Геростратами, що власноруч палять народну руску святиню, щоби на її згарищах побудувати — Москву.

Плян московских наших перевертнів, чи лучше сказати — наймитів, ясний. Уповаючи, що колись Москва забере Галичину, кацапам нашим польскій язык не страшний. Его можна буде звияти з галицкої Руси простим указом. Русь за ним не постоить. Она постоляла би лише за своєю рідною мовою. Се дуже добре розуміють московскі агенти. І дотого боять ся они допустити до того, щоб руска мова розжила ся і вдоманилась на галицкій Руси, щоби она вийшла в школу, в науку, в прилюдне житє; щоби зрослась з душею галицкого Русина. А щоби розвій сеї мови спинити, штаб генеральний московских перевертнів мусить в рішучій хвилі, коли народна свідомість зросла, видати паролю: Руси, принимай радше польскі, ніж рускі письма! Додаток: про «карикатуру», се лише замасковане ефіяльтизму.

Однакож на так лихо пофарбованих лисах годі не спізнати ся. На сім поли «Галічанін» пошив ся в дурні. Всякий бо зрозуміє, що річ про «скарікатурований» руский язык, се пустий викрут, глупа по-

кривка, щоби закрити головний намір московских перевертнів. А намір їх такий, щоби перед приходом «стрийка» Русь по можности була tabula rasa, щоби була тим облогом, на котрім з легкостію можна буде засіяти — московщину.

Впрочім, чи потрібно було під теперішній час видавати «Галічанінови» таку паролю до всіх кацапів в краю? Мабуть пароля ся була злишна, бо «руская твердь», всякі «маститі і рянні» патріоти від давна не то в прилюднім, але і в родиннім житю не говорять «хахлацкою» мовою. Сеж польщиною ісковеркана «руская річ». Сеж мова, котру витворила «польска інтрига». Колись прототип кацапства, др. Антоневич, указав вже в галицкім соймі, як на руску мову треба дивитись. Яко посол вицьвіринкав він в галицкім соймі цілу свою довгу річ в тім польскім язичі, в котрім «Галічанін» велить тепер духовенству принимати письма від урядів. «Галічанін» не явив ся навіть під сим взглядом оригінальним.

Але мимо сего ми ще раз виявляємо єму нашу вдячність за сей «указ», виданий в користь польскої мови. Душа Маркова засяла аж тепер повним блеском! Вправді чорна она, як у всякого перевертня, але добре, що бодай на часок вискочила з поганої груди, та дала світови пізнати, що в ній на дні накіпшло. А накіпів там — національний нігілізм, виплеканий Юдиними сребренниками...

Торосевичі радуйте ся! Московский перевертень спасе вас від рускої мови в урядах...

Скликанє ради державної.

Письмо цїсарске, що поручає скликати раду державну на день 17-го с. м. датоване днем 8-го січня с. р. Дотичне повідомленє, як і оповіщенє порядку дневного 32. засіданя ради дер-

Конець столїтя?

Нині, при Маланці подумає не один: ну, вже минає столїтє, надходить послїдний рік вісімнадцятого. Але чи справді се послїдний рік? Чи той, хто має 99 кр., має вже гульдена — чи той, хто дожив 99 року нашого столїтя, пережив вже ціле столїтє? Очевидно, що ні. І девятнадцяте столїтє після льогіки чисел зачне ся доперва з 1. січня 1901 року. Таким чином ми маємо ще два роки часу на покінченє наших рахунків в минаючім столїтю. Париска вистава в р. 1900 буде належати ще до теперішнього столїтя і буде его закінченем, а не інавгурациєю слїдуючого.

Але тота справа, така ясна арифметично, не є лише злудою для тих, що мало застановляючи ся, дають себе змилити зміною числа в сотках і рахують рік 1900 до слїдуючого столїтя по роках 1,8 . . . ; також з історичного боку она насуває не малі трудности. Тому прикінци кожного столїтя появляли ся ті спори о початок слїдуючого, а забирали в них голос дуже учені люди.

В перших віках християнства числили після давної хронології: в краях римської цивілізації після календаря, установленого Юлієм

Цезаром, де початком ери було заложенє міста Риму; у східних краях числено літа після жидівської хронології, від сотвореня сьвіта. В одних краях рік зачинав ся, як установив Юлій Цезар, з днем 1. січня, у других з днем 1. марця, як першим днем того місяця, в котрім збуло ся Благовіщенє, а ще в інших на само Благовіщенє, т. є. з днем 25. марця після юліяньского календаря; деінде зачинав ся рік на Рождество, а на Руси з днем 1. версеня. Тота ріжнородність в численю літ тревала аж до осьмого віку, нїм поволи виробило ся понятє і єдність в численю після християнської ери.

Творцем християнської ери, що найбільше причинив ся до усталеня і введеня в житє християнської ери, був учений теолог Дионизій Exiguus. В році 754 предложив він, щоби за перший, скінчений рік християнської ери числити той рік, в котрім після юліяньского календаря родив ся Ісус Христос. Отже по семи днях після Рождества Христового, коли зачав ся 1. січня, почислив Exiguus цілий рік істнованя християнської ери. Дитятко Ісус мало заледво осьмий день, а християнський календар Exiguus-а вже числив «1. січня року 2». З того вийшло, що коли пр. календар числив 30 літ, Ісус мав лише 29 літ і 7 днів, а коли після календаря Exiguus-а минуло 101 літ, то властиво було ли-

ше 100 літ, від коли зьвізда засьвітла над Вєфлеємом.

Мимо позірної нєльогічности того численя, оно власне годить ся з льогікою арифметики так, що в році 1901 як-раз мине девятнадцяте столїтє (і 7 днів) від Рождества Христового і з тим днем начне ся дваццятє столїтє.

Але тота згідність в численю пізнійших столїтій мусіла бути окуплена неточностями при початку християнської ери, як ми то вже виказали на численю літ самого Спасителя. Тому підняло ся було багато протестів против способу численя Exiguus-а. Особливо історики не могли згодити ся на се, щоби один рік, в котрім Христос прийшов на сьвіт, числити мовби за два: раз після старо-римского численя, а другий після християнського. Бо з того виходили такі блуди н. пр.: цїсар Октавій Август жив перед Христом 63 літ, а по Хр. 14 літ, отже разом 77 літ — коли тимчасом насправду він жив лише 76 літ. Тому жадали, що доперва по 365 днях після народження Христа треба було уважати перший рік християнської ери за скінчений; а щоби не бурити юліяньского календаря, до котрого був вже привычав ся цивілізований сьвіт, належало дату з 25. грудня перенести на 1. січня, пропускаючи незначну ріжницю одного тижня.

жавної ві второк дня 17-го січня с. р. розіслане вже послам.

Першою точкою порядку дневного буде справоздане легітимацийної комісії про верифікацію виборів 10 послів, між ними пп. Тірка, Стапинського і др. Кайцля. Відтак прийде на дневний порядок правительственне предложене о продовжене установленя контингенту рекрутів і бранки. Далше предложить правительство справу заведеня виїмкового стану і знесеня присяглих судів у західній Галичині. Опісля придуть на порядок дневний обжалованя міністра справедливости др. Рубера, а також цілого міністерства. Важною справою буде справоздане комісії для пошести худоби з внесенем що-до нищення і остророжностей против пошести безрог. (Заражені безроги власть має нищити і буде властителям платити 95% живої ваги після цін столичних міст дотичного краю.) Комісія бюджетова здасть справу що-до державного проекту взглядом знесеня ерарияльних рогачок на гостинцях і мостах. З дальших справ важне правительственне предложене о заведенне трафік для продажи цукру і забезпеченне осіб при пошти і телеграфах против нещастя.

Щадіть, а будете мати!

Першим услівем добробиту є ошадність. Не той є маєтним, хто зуживає всі свої доходи, хотьби вони були які великі, але той, що дещо з них уміє відложити. Навіть при найкращіших доходах може кожний, коли має змисл до того, відложити бодай якусь маленьку частину з них на капіталік, що вже відтак сам з себе збільшає і множить ся. Франція уходить за найбогатший край в світі, бо хотяй Англія своєю підприємчивістю уміють здобувати більші маєтки, то натомість між французким народом розвинений найбільше змисл ошадности. Там належить до рідкості така особа, що не мала би щадничої книжочки з якою-такою заощадженою сумкою. Кожний розуміє там добре, що гріш робить сам на себе, коли не лежить бездільно. Тому всякий зносить свої ошадности до каси, щоби на старі літа мав, як не ренту, з котрої міг би жити, то все таки підмогу, при котрій легше і вигідніше зможе жити.

У нас, де ми не маємо багатирів, де ніхто не дідичить маєтків і навіть не може мати такої надії, а кожний мусить заробляти тяжкою працею на кавалок сухого хліба, ошадність повинна стати девізою цілого народу. В тім напрямі повинна розвинути ся сильна агітація у всіх верствах нашої суспільности. Треба звертати увагу наших селян, що раз вложений гріш в

В таким разі кожний рік мав би право до своєї назви від самого початку числення, від дня 1. січня, а кінець першого столітя припадав би на 1. січня сотого року і XIX. вік кінчив би ся тоді з днем 1. січня 1900 року. Але було би се, як вже вказано више нельогічно після арифметичного числення.

На ті заміти Ехігнус доказував з догматичної сторони, що Господь прийшов на землю на Благовіщенне, отже сей момент становить першу хвилию християнської ери. А коли вже не можна закинути юліяньского календаря і зачинати рік від 25. марця, то з практичного боку треба уважати сей рік коротчим, мовби не мав січня, лютого і 24. днів марця і казати, що за сім днів по Рождестві скінчив ся перший рік християнської ери. Від хронологічних блудів з тої причини можна устеречи ся легко, тільки не треба числити літ округло в переходових літах обох ер, римської і християнської, але стисло після часу. І так цісар Октавій Август уродив ся дня 23. вересня 63. року перед Христом, отже жив до ери християнської 62 роки, 3 місяці і 7 днів; помер 19. липня 14. року по Хр., або по 13 літах, 7 місяцях і 19. днях — отже разом его вік виносив 75 літ, 10 місяців і 26 днів.

Церков приняла календар Ехігнус-а і хотяй при кінці кожного столітя поновляли ся спори о початок слідуемого, однак світ узнав логічність того числення і зачинав завсідги числити нове століте не від двох зерів, але від одиниці першого року.

касу вже не розмине ся так скоро, а стає его сталім, тревалим доробком. Нашій інтелігенції треба доказувати, що світ не дивить ся так дуже на те, що ти є, як на те, що ти маєш. Будь ти радником чи професором в довгах, послом з засекустрованими дієтами, парохом з езекуційними наказами, то ти значиш менше в очах світа, як простенький чоловічок, що своєю ошадністю і пильністю має упорядковані свої інтереси, а може ще якийсь капіталік «на чорну годину». Та не лише світ, але і они самі глядять на себе і на свою діяльність зовсім инакше. Певні і упорядковані відносини починають ся до незалежности ума, до свободи в поведеню і в переконанях; материяльний доробит причиняє ся до щасливости в родині, усуває грижу як і клопоти завтрішнього дня, а у випадках хвороби або якого нещастя стає потіхою і підпорою для ошадних.

Така убога суспільність, як наша, мусить вже раз покінчити з погубною, давною привычкою, що гроші є на те, аби їх видати. Як при збирає ся трохи гроша, нуте погуляти за них! Або вложити в скриню, чи иньший сховок, нехай будуть під рукою! А як не стане тих грошей, як розійдуть ся на непотрібне, тоді приходять наріканя на тяжкі часи, на чорну долю, на безвихідне положенне. Мусимо навчити ся господарити своїм грошем і не лише тим, що его зуживаємо з дня на день, але і тим, що відкладаємо на будуче.

З початком сего року впроваджено в життя «Краєвий Союз кредитовий у Львові». Мимходом сказавши, ми з початку одержували від комітету сего стоваришеня всякі відозви і оголошеня і поміщали їх разом з нашими як найприхильнішими увагами. Від часу уконституованя ся «Краєвого Союзу» повів там видай якийсь иньший вітер і нашу редакцію починають. Але як у кожній позитивній і хосенній роботі ми стоїмо по стороні добра руского народа, так і справу «Кредитового Союзу» підносимо з власної ініціативи, не оглядаючи ся на некоректність «патентованих» одиниць, бо уважаємо справу взаїмного кредиту надзвичайно важною і хосенною для цілого нашого загалу. Новий поклик для підпираня нової інституції містимо за «Ділом», де висказані цілі і способи, з якими основателі «Краєвого Союзу» приступили до благородного діла:

Початки до організації кредитової вже у нас є. По селах і місточках маємо каси позичкові: церковні, громадські, самостійні і читальняні. В головних містах повітових завязують ся від кількох літ рускі стоваришеня кредитові і таке стоваришене для своїх членів заснував «Діпстер» у Львові. Краєвий Союз кредитовий має то все розширити і сполучити до суцільної роботи органічної, — бо він буде дальше організувати стоваришеня, товариства і спілки економічні, як також дбати о кредит для тих стоваришень, товариств і спілок економічних, що приступають в его члени, та контролювати їх діяльність. Головна отже мета Краєвого Союзу лежить в тім, щоби *цілий наш край заосмотрити сітню своїх інституцій кредитових, збирати ними зайвий гріш і розміщувати его через помічні інституції кредитові там, де того вимагають жизнені інтереси економічні руского народа.*

Окрім того Союз уділяє своїм членам приступного кредиту, приймає до користного обороту капітали за условленим опроцентованем і в депозит. Дальше буде Союз в міру узисканого призволеня законного (концесії) видавати свої листи заставні і утримувати відділ заставничий, а вкінці переводити парцеляцію посілостей і взагалі сполученими силами доконувати всякі позиточні підприємства економічні на користь своїх членів.

З того слідує, що ціль Краєвого Союзу кредитового є дуже важна і обдумана на широкі розміри задля сотвореня найважнійшої і найбільше потрібної нам інституції економічної, що має нам стати підмогою до піднесеня добробиту народного. Краєвий Союз кредитовий не витворить ніякої конкуренції поміж нашими рускими інституціями, але доповнить то, чого нам недостає. Тому щирі змаганя основателів Союзу повинні ободрити кожного Русина і вказати на конечну потребу солідарного підпираня

сеї нової інституції кредитової в самім її початку!

Коли вже початок зроблений і приступлено до введеня в жите Краєвого Союзу кредитового, то сподіваємо ся, що кожний Русин і кожда Русинка по зможі приступають до Союзу з уділами, та в Союзі будуть уміщувати свої ошадности, щоби відтак цілий нарід руский міг хиснувати з добродійств сеї інституції.

Народні школи в Чехах.

(Кінець).

Учителі чеські мають 116 товариств заложених будто в Празі будто на провінції; всі они сполучені суть в одно центральне товариство союзів учительських (Ustrední spolek jednot učitel'ských), котре має свій осередок і заряд в Празі. Поодинокі товариства мають свої ріжні назви. Члени збирають ся на засіданя місячні і річні; з тих засідань оголошують ся вдневних педагогічних осіб справозданя.

Товариства ділять ся на:

1) такі з цілями стисло педагогічними, 2) з цілями загальної помочи, 3) на добродійні.

До послідних належать: 1) «Товариство учителів в Празі в цілі поспільної помочи в хворобі і на случай смерти заложене в р. 1837. 2) «Виділ Бользана» при Пракській «Бесіді учительській» заложений в р. 1886 в цілі подаваня опіки сиротам по учителях. 3) «Виділ урядженя і удержуваня заведень для діттей учительських» при «Бесіді учит.» заложений в р. 1886. 4) Осібне заведенне для сиріт по учителях, засноване в р. 1895 старанем центрального стоваришеня учителів. 5) Товариство в цілі несеня помочи вдовам і сиротам по учителях р. 1867. 6) Товариство «Diedictor Komenskeho», одно з найчисленнійших заложене 1893, є союзом літератким. Оно видало доси 14 книжок для учителів і молодіжи.

Працю учителів на поли літератури найліпше можна оцінити з числа часописів педагогічних виходячих в мові чеській в Чехах, на Мораві і Шлеску. Є їх 12, а іменно: 1) «Час опіс учителек», місячник. 2) Чеські учитель, видаване два рази в місяць через центральне стоваришенне союзів учительських. 3) Ческа школа, двотижневник. 4) Беседа учительська, тижневник. 5) Коменски, тижневник. 6) «Народа школа», два рази в місяць. 7) Педагогіцке розгляді, місячник. 10) Учитель, три рази в місяць. 11) Учительське Новіни, тижневник. 13) Школа нашого венкова, місячник.

«Календар учительський» заменито редакційний виходить вже 11 літ.

Крім того редагують учителі письма для діттей і молодіжи, з посеред котрих найбільше розповсюднені суть і Ческа Млядеж, Малі чтенарж (читач), Мале новіни, Зляте Мляді, Райска заградка, Андель стражні (Ангел хранитель) і Пшител дітек.

Після справозданя за минувший рік шкільний було в королівстві чеськім, до котрого вчисляє ся Моравія і Шлеск, міських шкіл з викладовою мовою чеською 204, з тих 123 мужеских, 81 жіночих; з викладовою мовою німецькою 154, з котрих 87 мужеских, 67 жіночих; шкіл народних сільських чеських 2158; з тих 146 мужеских, 141 жіночих, прочі 2526 мішаних; німецьких було 2158, з тих 110 мужеских, 104 жіночі і 1944 мішаних. Нових шкіл отворено: чеських 51, німецьких 33. Незалежно від сего прибуло в давних школах: 224 чеських клас, а 206 німецьких. Замкнено шкіл 8, з тих 1-у німецьку задля браку учеників; прочих 7 знесено в наслідок прилученя їх до шкіл міських або утвореня нових, осібних для дівчат а осібних для хлопців. Всіх клас взагалі було 16.016 з котрих 9.341 німецьких. На одну класу припадало пересічно в школах чеських 66 діттей, в німецьких 58. Крім того було в Чехах приватних шкіл 260, з тих таких з правом краєвих шкіл 192.

В році шкільнім 1897/8 учащало до шкіл краєвих 1.027.917 діттей (515.700 хлопців, 512.216 дівчат), з тих принято перед окінченем 6-го р. життя 13.093 (7.145 хлопців, 5.948 дівчат), по скінченім 14 році учащало еще 4.298 хлопців і 1.894 дівчат; разом 6.192 діттей. До шкіл приватних учащало 24.511 діттей (9.108 хлоп. і 14.402

дів.). До висшої школи промислово-господарської або на другі спеціальні курси учалося 14.487 дітей (12.013 хлопців і 2.474 дівчат).

З року на рік убуває дітей, які би задля якої небудь вади фізичної не могли отримати відповідного виховання. Дотикає се передовсім дітей сліпих, для яких хоч нема місць в спеціальних закладах, мимо того много учителів займає ся навчанем тих дітей по за шкільними годинами, і то найчастіше безплатно. Нормально розвитих дітей, котрі минулого року не учили ся, було 538.

В минулім році шкільним було в Чехах: 4 заклади для глухонімих, 1 заклад для сліпих і 8 закладів для занедбаних.

Для дітей перед 6 роком життя було в минулім році в Чехах 355 закладів, з посеред котрих 13 т. зв. «жолобків» для малюських, 93 охоронок, 249 шкілок фребльських, (в тім 166 чеських а 189 німецьких). Крім того суть школи фребльські віврцеві для закладів для учительок.

Середніх курсів господарських було 88, закладаних при школах народних, чеських 54 і німецьких 34. В минулім році заложено нових чеських 10, а німецьких 7. Они удержують ся субвенціями міністерства рільництва, ради рільничої, королівства чеського, товариств рільничих і громад а надто оплатою учеників.

Закладів, освітлюючих учителів, було в Чехах 22 (12 чеських, 10 німецьких, з тих 16 краєвих а 6 приватних). Всі они мають 4 літні курси; при семінарії учительській в Празі був особний курс річний для кандидатів середнього образования, котрі хотіли пожертвуватись заводу учительському.

Крім того, учалося до шкіл приватних, не маючих права публичних закладів 269 слухачок, отже в загалі освітлювало ся в заводі учительській 3.319 осіб.

В школах народних і міських королівства чеського працювало в минулім році шк. 14.636 учителів і учительок з патентом повним 1.482 з патентом на школи народні, 233 особи без свідочств учительських (гімназистів, котрі доперва по 2 роках практики мають право скласти властивий іспит). В тім числі було 8.507 Чехів а 1.419 Чешок. Крім того викладало релігію в чеських школах 2053 священиків. Мови французської, робіт і других необовязуючих предметів учило в загалі 3.460 учителів, з того в чеських школах 2.159.

Всіх учителів в школах краєвих народних і міських було 23.223. Опорожнених місць в чеських школах було 18, в німецьких 77, що доказує, що учителів ще за мало; не є се наслідком браку кандидатів до стану учительського, але в наслідок невістарчаючого числа шкіл учительських; щоби їх число збільшити, роблять ся всі старання.

Наклад на народні школи в Чехах, з включенем видатків на будинки і знаряддя, виносив в 1897/8 р. 14.173.262 зр.

НОВИНИ.

— **Громадські урядники.** Після найновішого розпорядження краєвого виділу, громадськими секретарями чи властиво писарями в менших місечках і більших селах можуть стати лише такі кандидати, що укінчили низшу гімназію або виділову школу, а тільки в малых громадах вистарчить школа народна. Крім того будуть мусіли постарати ся о свідочство однорічної практики в уряді автономічним або політичним, а вкінці будуть мусіли піддати ся кваліфікаційному іспитови, котрого подробиці уложить небавом краєвий виділ з намістництвом. Касиєри або контролери мають виказати ся свідочством з іспиту рахунковости, а поліційні інспектори свідочством з іспиту кваліфікаційного, котрого подробиці рівнож ще не установлені. Наколи-б яка громада іменувала когось своїм урядником без повисших кваліфікацій, то дотична власть такого урядника сейчас усуне, громадеку ухвалу іменууючу его урядником знесе, а предідателя ради громадської, що видала таку ухвалу, потягне до одвічальности. Речинець, від котрого повисші постанови зачнуть обовязувати, буде доперва оповіщений краєвим виділом. В наслідок сего розпорядження всі громадські урядники, що сповняють вже тепер службу, мають неостачую кваліфікацію доповнити, а взаглядно виказати ся свідочством уздібнення, абутого практикою, инакше по ушліві означеного речинця мусіли би зі служби уступити. Повітові виділи мають надто розслідити докладно відносини в

громадах, узгляднюючи при тім їх фінансові відносини, а наколи-б показало ся, що служба є недостаточна, мають вівзати раду громадеку, щоби порозуміла ся із старостом з огляду на поручений обсяг діланя і тій недостачи заридила як найскорше. О виконаню того порученя мають повітові виділи зложити краєвому виділови справоздане до трех місяців.

— **Руску крамницю мішаних товарів** отворено з днем 1. січня с. р. в Білім Камени. Обовязком свідомих Русинів є підпирати сю крамницю а особливо Вп. отці-парохи з околиці повинні оголосити своїм парохіянам, щоби від тепер на ярмарках в Білім Камени купували лише в тім склені.

— **Руско-народний театр** дасть в Рогатині отці представлення: в четвер 12. січня «Запорожець за Дунаєм», комедіо-опера; 13. січня «Попихайло» комедія; 14. січня «Малка Шварценкопф» комедія; 15. січня «Бідне дівча», оперета; 18. січня «За хлібом», драма; 21. січня «Мікадо», оперета; 22. січня «Шельменко наймат», комедія.

— **Дисциплінарне слідство** виточило намістництво старості з Подгуржа гр. Едвардові Старженському. Слідство веде радник намістництва Гільд і то на власне жадане гр. Старженського з причини замітів (о лихву і т. д.) піднесених против него пос. Дашинським в Arbeiter Ztg. Дашинського вівзано також до Кракова, де веде ся слідство, щоби свої заміти против гр. Старженського перед Гільдом умотивував, однако провідник соціялістів надіслав Гільдови заяву, що визнавати буде лише перед судом; перед делегатом дисциплінарної комісії не стане зовсім і свідків не наведе. Свою заяву поясняє Дашинський тим, що не прислугує ему перед комісією дисциплінарною право зневолити свідків до правдивих зізнань під грозою §§. 197 і 199 зак. карн. а евентуально неправдиві зізнання свідків перед комісією можуть після закона уйти безкарно, або що найбільше підлягати незначній карі з §§. 205 і 461 з. к. З тих зглядів Дашинський обстає за карним процесом.

— **Незвичайна авантура** счинила ся в середу 11. с. м. о 9-ій год. рано в Звязковій друкарні при ул. Ліндого ч. 4 у Львові. Від довшого часу був там занятий 17-літній хлопець Вільгельм Баранський. Не ука ував він великої охоти до праці, так що заряд друкарні мав з ним більше клопоту як користи. Коли в наслідок зухвалого поведеня его згаданого дня віддалено, Баранський добув нагло револьвера і встрілив до директора друкарні Тодтшіндлера. Сей скоронив ся на сходи, а тоді Баранський дав ще кілька встрілів до одного машиніста і до старшого послугача Козака, зранивши его в лице. Серед загального переполоху вибіг Баранський на подвірє і тут зачав набивати револьвер на ново, але один з робітників зловив его в заду за руки і відобрав револьвер. На телефонічне вівзання явила ся на місці випадку поліція і арештувала молодого винувника, а тяжко пораненого Козака взяла під свою опіку ратункова стация і відвезла на клініку, де треба буде витягнути ему з щокі кулю.

— **Три затьміна сонця** і два затьміна місяця будемо мати в 1899 році, з котрих ми побачимо лише друге затьмінє сонця і друге затьмінє місяця. Затьмінє сонця буде лиш часткове і припаде на день 3. червня. Затьмінє обійме у нас лиш десяту часть проміня сонця. Затьмінє місяця, видне в цілій Европі, припаде дня 17-го грудня і буде також лиш часткове. В надолісті будемо мати незвичайний звяздовий дощ, що буде о много величавіший, як таке саме явище в 1866 році.

— **Новорічні поздоровленя.** У кожного народа є звичай желати собі з новим роком. Цікаво знати, як ті желаня виглядають написані у деяких народів. І так: Англієць пише своє поздоровленє «A happy new year!», Голяндчик «Een glukkig Nieujaar!», Швед «Godt nyttar!», Німець «Profit Neujahr!», Москаль «С новым годом!», Француз «Voilà anneel!», Іспанець «Feliz año nuevo!», Італіянець «Felice anno nuovo!», Чех «Stasny novy rok!», Мадяр «Boldog új évet kívánok!», Румун «La multi ani!», Серб «Поздравимо се годім!», Грек «Κεурια kaloini chrona!», Японьчик «Ata-raskiki toski shikusul!», Хінчик «Schin-schin!», Індієць «Schonoh-touvo!», а Воляпикісти казали-б «Ogalik nulik yell!».

— **Злодійська месть.** Іван Лещинин, гаєвий в лісі за Личаківскою рогачкою, зловив перед кількома днями в лісі злодія на горячім учинку крадежи дерева. Винувник, позбавлений добичі, відгрожував ся гаєвому, що ему «відплатить ся», а свою погрозу виконав в понеділок вечером. Того дня о 9-ій год. станув в огні дім, що стоїть під лісом недалеко Кривчиць. Огонь вибух так нагло, що перестрашені мешканці, переважно лісова служба, ледво поутікала з ліжок, призабувши о гаєвім Лещинині, котрий спав твердим сном. Небавом наспіла пожарна сторожа зі Львова, а коли при гаєню дах і повала дому завалили ся, пригадали собі мешканці, що нема Лещинина. З нараженем власного життя кинуло ся кількох сторожів пожарних до горючого дому, розсунули бальки і нашли Ле-

щипина в пивниці. Непритомного і тяжко попареного добуто з бочки капусти і віддано під опіку ратункової стациі, котра заосмотривши страшні рани на голові та руках, відставила его до шпиталю. Лещинин завдяки лікарській помочи прийшов до себе і оповідає, що коли пробудив ся в огні і димі, не було иншого ратунку, лише утікати до пивниці, де в перестрашу упав коміть головою до бочки з пустою і зімлів. Огонь мусів підложити приловлений ним на крадежи дерева злодій, котрим заопікувала ся поліція.

— **Купіль а краса.** Женщини завсіди клопочуть ся: одна гризе ся тим, що за товста, а друга, що за худа. В обох случаях купелі становлять велику поміч. В Парижі уживають тепер дуже часто медової купели, котра має надавати фігурі повности, але лиш до певної міри. Nipon de Lenelos уживала саме таких купелів, як була на висоті своєї слави і з наслідків тої купели була дуже вдоволена. Купала ся 15 минут, а опісля йшла до ліжка і спала кілька годин. Сара Бернард завдячує свій молодий вигляд купелям в гербаті. Скоро лише приїде з подорожи, каже приготувати собі зараз купіль, до котрої кидає кілька фунтів гербаты. Щоби шкіра була гладка і непоморщена, треба купати ся в теплій молоці. Вже від давних часів уживала того средства між иньшими славна краса, пані Resamier і пані Tallien, котра всипувала до ванни ще двацять фунтів суніць і два фунти малин.

— **Як належить фотографувати ся?** Минули часи, коли то фотографи просили своїх гостей, робити приемний вираз лица. Нині одиноким средством, щоби фотографія випала добре, є свобідне і природне сидженє перед апаратом. Мимо того мають женщины цілий кодекс ріжних приписів, щоби образ випав як найлучше. Деякі уваги ось слідуєть: Перед фотографованем належить довго слідити перед зеркалом, яке положене лица належить приймати. Дальше, хто має ясні очи, пр. ясно-сині, той не повинен сідати лицем в яснійшу сторону фотографічної робітні, очи годубі вимагають противно як найбільше світла. Хто має малі очи, той повинен широко отворити повіки і очи звернути в гору неначе в мріях; великі очи ефектовіше представляють ся, коли очи їх легко прикнути. Особи з великими носами повинні фотографувати ся en face, з задертим носиком належить голову трохи вперед схилити. Кому природа дала ніс грубий і плоский, має дати фотографувати ся в $\frac{3}{4}$. Запалі губи вимагають світла з гори, дрібонькі уста найкрасніє суть на образі en face, великі уста з профілю. Добре, але если у одної особи суть уста великі а ніс довгий, що тоді робити? Не фотографувати ся.

— **Дрібні вісти.** Львівським старостою на місце п. Коляржовського буде іменованій староста з Вадовць п. Франц. — Новий командант міста Львова, ген. Панатовский обійме урядованє з днем 14. січня. — Цісар відвідав в второк музей штуки і промислу, де звернув увагу на гобелін, тканий після винайдєня Щепаніка. Спільник Щепаніка др. Кляйнберг промовив до цісаря і просив о принятє гобеліна в подарунку; монарх прийняв дарунок і звелівши представити собі Щепаніка, розпитував про его винайдєня. — Графиня Сельма Стадницка, вдова по гр. Генрику Стадницким, задля сумних обставин родинних і маєткових виступає у віденських кавярнях яко співачка. — В Сядолівці під Бродами утопив ся сив селянина Степана Тимчишина. — В Ржеготині під Ропчицями згорів водний млин, вартости 20.000 зр. — В Мецу відбув ся поєдинок між офіциром а сином богатого фабриканта, причім офіцир убив свого противника на місці.

Телеграми.

Відень, 11. січня. З порученя гр. Голуховського вставлено до спільного бюджету біжучого року кредит на урядженя аветро-угорської амбасаді в Вашингтоні. Амбасадорами будуть іменовані дотеперішній американьскій посол у Відні і аветро-угорскій посол в Вашингтоні.

Будапешт, 11. січня. Опозиція годить ся на помиренє з правительством і то, як кружить вість, під такими услівями: Опозиція ухвалить провізорию бюджетову і угодову, ухвалить закон о поборі рекрута та угоду з Хорвацією, а за те Банфі має уступити, щоби міг утворити ся новий кабинет знов з сторонництва ліберального, до котрого вступлять назад диссиденти.

Маніля, 11. січня. Власти починили тут незвичайні средства осторожности. Війско стоїть готове. Агвінальдо оголосив проклямацію, де грозить, що прожене з острова Американців і що они будуть одвічальними за кров, пролиту в найблизій будуччині.

Розклад їзди поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го жовтня 1898.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
носп.	особ.			посп.	особ.		
приходить о годині				відходить о годині			
	6:45	з Іцкан (Галацу, Ясс), Сучави		6:00	до Підволочиск, Бродів з голови двірця		
	7:40	" Янова		6:05	" Іцкан (Букарешту, Ясс, Галацу)		
	7:50	" Тернополя і Бродів на дворець Підзамче,		6:15	" Підволочиск, Бродів з дв. Підзамча		
	7:55	" Сокала і Рави рускої		8:35	" Кракова (Відня, Берліна)		
	8:05	" Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия		8:45	" Янова	8:45	
	8:15	" Тернополя і Бродів на дворець головний,		8:50	" Кракова (Відня, Варшави)	8:50	
	9:05	" Кракова (Відня, Варшави, Пешту)		9:15	" Скольного, Калуша, Борислава, Хирова	9:15	
	10:35	" Іцкан, Сучави		9:35	" Підволочиск, Бродів з дв. головного	9:35	
	10:45	" Ярослава, Любачева		9:53	" з дв. Підзамче	9:53	
	1:01	" Янова		9:55	" Беззля, Рави рускої, Сокала	9:55	
1:30	—	" Кракова (Відня, Берліна, Вороцлава)		10:55	" Іцкан, Сопова, Бергомету, Сучави	10:55	
	1:40	" Скольного, Стрия, Калуша, Хирова		1:55	" Підволочиск, Кієва з дв. головного	1:55	
1:50	—	" Іцкан (Букарешту, Галацу, Ясс) Сучави		2:08	" з дв. Підзамче	2:08	
2:15	—	" Підволочиск (Кієва, Одесси) на дв. Піда.		2:40	" Іцкан (Ясс, Букарешту)	2:40	
2:30	—	" на дв. гол.		2:40	" Кракова (Відня, Вороцлава, Берліна),	2:40	
	5:00	" " Козови, Бродів на дв. Піда.		3:00	" Любачова чер. Ярослав, Ясла чер. Рян-	3:00	
	5:25	" на дв. гол.		4:55	" стів, Хабівки чер. Ряншів або Тарнів,	4:55	
	5:40	" Іцкан, Сучави			" Стрия, Скольного тільки від 1/2 до 3/4		
	5:55	" Сокала, Белзця і Любачева			" Ярослава, Самбора через Перемишль		
Ніч				Ніч			
	3:04	з Підволочиск, Козови, Грималова на Піда.		4:10	до Кракова (Відня, Берліна, М Либорч)		
	3:30	" на дв. головний		5:20	" Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава		
3:10	—	" Кракова (Відня, Берліна, Варшави)		6:30	" Іцкан, Радівців, Кімполонга Сучави		
	6:10	" Кракова (Відня) Самбора на Перемишль		6:40	" Кракова (Відня, Берліна, Варшави)		
8:45	—	" Кракова (Відня, Берліна, Варшави)		6:55	" Тернополя з двірця головного		
	9:10	" Кракова, Ясла, (Пешту) на Перемишль		7:00	" Лавочного (Мункача, Пешту)		
9:39	—	" Підволочиск, Бродів на двор. Підзамче		7:10	" Сокала, Рави рускої		
9:45	—	" Іцкан, (Букарешту, Ясс, Галацу, Сучави)		7:15	" Тернополя з двірця Підзамче		
9:55	—	" Підволочиск, Бродів на дв. головний		7:44	" Янова		
	10:30	" Лавочного (Пешту) Хирова, Борислава		10:05	" Іцкан (Ясс, Галацу) Сучави		
	12:15	" Стрия, Калуша, Борислава.		11:00	" Кракова (Відня, Варшави, Берліна)		
				11:27	" Підволочиск, Бродів з дв. головного		
					" з дв. Підзамче		

ЗАМІТКА: Гола нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.
Час середно-європейский різнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно: 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мин. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. зал. держ. (Львів, ул. Третього мая, готель Імперяль) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого род і розклади їзди.

За певну і добру льокацію поручаємо

- 4 1/2% листи гіпотечні
- 4% листи гіпотечні коронові
- 5% листи гіпотечні преміовані
- 4% листи товариства кредитового земского
- 4 1/2% листи Банку краєвого
- 5% облігаці Банку краєвого
- 4% позичку краєву
- 4% облігаці пропінацийні

і всілякі репти державні

Ті папери продаємо і купуємо по найточнішим курсі денним.

КОНТОРА ВИМІНИ
ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ
Гіпотечного

Контора виміни і відділ депозитовий перенесені до льокалю партерного в будинку банківим.

ТОВАРИСТВО
для розвою рускої штуки

стоваришене зареєстроване з ограниченою порукою у Львові, ул. Підвале ч. 7

виконує всякі праці з обсягу артистичного малярства, різьбарства і золотарства після компенсації своїх членів, а іменно: образи релігійні до іконостасів, олтарів, хоругв, на тетраподи, плащениці і пр. і такі ж образи до комнат; образи світські: історичні, портрети з натури і фотографій, краєвиди, побутові і т. д.; з дерева: кивоти, іконостаси, олтарі, образи і крести процесійні, сповідальниці і пр. і всякі праці золотарські; різьбярство у внутрі церков, виготовляє пляни церков, напліць і пр. і удержує на складі фотографічні репродукції образів руских артистів.

Товариство ручить за стильове, старанне і совістне виконане.

Цілю Товариства є: піднести нашу штуку і втворити руску школу штук красних. Поручаючи проте се чисто руске Товариство патрістичній спіді нашої П. Т. Публіки духовної і світської, надіємо ся, що зголить Она причинити ся до осягнення сеї цілі численними замовленнями, котрі приймає

— виключно лиш Дирекция Товариства. —

З глубоким поважанем

Дирекция.

Товариство не послугоє ся агентами.

Артист.-літературні Новини

видаєть книжками величчю 5—7 печатних листів. Зміст: беллетристика і поезія, оригінальна і перекладана. Програма в заголовку: сильніше уважляється на артистичного викінчення навіть найбільш тенденційних творів, — артизм у змісті і формі.

Ціна книжки з пересилкою: 1 кор.; оздобно оп'явної 2 кор.

Видавець: М. Заячківский, Львів, улица Зиблікевича, число 34.

Спеціаліст обуви непромакаючої власного винайдена!

ІВАН ЯРИМОВИЧ

СКЛАД і РУКОДІЛЬНЯ

обуви мужескої, дамської і для дітей

у Львові, площа Бернардинська число 10.

має честь повідомити отсім Вп. Публіку, що вираєляє ОБУВЕ НЕПРОМАКАЮЧЕ власного винайдена, з всякого рода шкір, як: Обуве мужеске і дамске, також чоботи з холявами тревалі, надмірно легкі і по цінах дуже приступних. — Також приймає до відновлення і направи Кальоші і Плащі кавчукові, всякі гумові приряди як також зельовани обува кавчуком. — Всякі замісцеві замовлення виконує в можливо як найкоротшим часі. — Дякуючи за дотеперішні ласкаві загляди, і поручаючись на дальше, остаю з глубоким поважанем

Іван Яримович.

Спеціаліст до направи кальошів і плащів кавчукових.

Галицкий Банк кредитовий

почавши від 1 лютого 1890 видає

4% АСИГНАТИ КАСОВІ

з 30-дневним виповідженем,

3 1/2% АСИГНАТИ КАСОВІ

з 8-дневним виповідженем,

а всі иньші находячі ся в обігу 4 1/2% Асигнати касові з 90-дневним виповідженем будуть опроцентовані почавши від дня 1 мая 1890 по 4% з 30-днев. речинцем виповідження.

Львів, дня 31 січня 1890.

Дирекция.

ЛЕВ ЛОПАТИНСКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ!

Драма з галицкого еміграційного руху в 4. актах.

Ціна книжки брошурованої в картоні 35 кр., оправленої в полотно з хорошими витисками 50 кр. — На поchtову оплату 5 кр.

Замовлення з провінції у автора ул. Зиблікевича ч. 18, Львів. У Львові набути можна в Ставропигийській книгарні.

1000 туюток цигаретових за 1 зр. поручає фабрика туюток

АНТОНІНИ МАЗУРКЕВИЧ

у Львові, улица Галицка число 12.

Замавляючим 5.000 туютоко разом опрачоване і відсилка franco.

РОБИТНЯ СУКОЇ ДАМСКИХ

Емілії Соколовскої

у Львові, Ринок ч. 29., І. п.

приймає ласкаві замовлення і виконує їх густовно і по приступних цінах.

НАУКУ КРОЮ уділяє в осібних годинах Замісцеві панночки приймає на помешкане